Ministerstvo životního prostředí

DOPORUČENÍ K PROVÁDĚNÍ OPATŘENÍ PZKO_2020_1

Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší

Pavel Gadas
Ministerstvo životního prostředí
Odbor ochrany ovzduší

DŮVODY ZAVEDENÍ OPATŘENÍ

- Systematický dohled nad dodržováním povinností dle zákona OOO
- Zejména dohled nad:
  - Pravidelnou kontrolou technického stavu a provozu zdroje
  - Spalovaným palivem
  - Instalací a provozem zdroje v souladu s pokyny výrobce a dodavatele
  - Souladem s přílohou č. 11 zákona OOO
  - Instalací akumulačních nádrží

K ČEMU TOTO OPATŘENÍ MŮŽE POMOCI

- Zajištění plnění povinnosti provedení kontroly technického stavu a provozu zdroje.
- Provozu zdroje v souladu s pokyny výrobce a dodavatele.
- Používání odpovídajícího paliva.
- Informování provozovatelů o zákazu provozu spalovacích stacionárních zdrojů od 1. 9. 2022.
- Aktivizace provozovatelů před ukončením příjmu žádostí o dotace (NZÚ, OPŽP)
- Identifikaci domácností využívajících pevná paliva k vytápění, také pro účely cílení kampaní, osvěty.

IDENTIFIKACE DOMÁCNOSTÍ VYUŽÍVAJÍCÍCH K VYTÁPĚNÍ PEVNÁ PALIVA - MOŽNÉ VYUŽITÍ EXISTUJÍCÍCH STATISTICKÝCH DAT

- Jediné údaje, které jsou k dispozici pochází ze SLDB 2011 – neaktuální, zkreslené dotazem na „hlavní zdroje vytápění“ – nezahrnují tedy často kotle na pevná paliva používaná v kombinaci s jiným zdrojem
- Tyto údaje jsou k dispozici také v systému RSO.
- Konzultace s ČSÚ – využití dat z RSO právně možné. Nebylo očekáváno, že by mohlo jít o citlivé údaje s potenciálním dopadem na provozovatele.
- Využití tedy spíše nedoporučují s ohledem na dopad na důvěryhodnost SLDB a ochotu respondentů poskytovat správné a úplné údaje.
- Aktualizovaná data z SLDB 2021 už takto využít nebude moci a nebudou použita pro aktualizaci RSO.
- Údaje o budovách, kde probíhalo řízení podle stavebního zákona (nové stavby, rekonstrukce) v systému RÚIAN (často neúplné). Ne údaje starší než 2012 – nemá asi význam se zaměřovat na nové objekty.

IDENTIFIKACE DOMÁCNOSTÍ VYUŽÍVAJÍCÍCH K VYTÁPĚNÍ PEVNÁ PALIVA

- Nejvhodnějším způsobem je vizuální identifikace pozorováním kouře vycházejícího z komína
  - Výhody – řešení zjevných problematických případů, možnost zaměřit se na lokality, kde má provoz kotlů největší dopady
  - Nevýhody – časová náročnost, omezení na topnou sezónu, záměna s jinými zdroji, nemožnost odlišit např. lokální topidlo a kotel

- Nepřímým důkazem může být palivo uložené na pozemku.
- Možné i využití dronů (při dodržení všech legislativních podmínek – zkušené osoby).
- Vhodné spolupracovat s obcemi (případně obecní policie, spolky, neziskové organizace) - lepší znalost místních poměrů, menší časová náročnost apod.

➔ Výsledkem identifikace objektů pravděpodobně vytápěných pevnými palivy.

IDENTIFIKACE DOMÁCNOSTÍ VYUŽÍVAJÍCÍCH K VYTÁPĚNÍ PEVNÁ PALIVA

- Zajištění informací o vytipovaných objektech
  - Ověření informací v ISPOP, určení provozovatele zdroje – jsou ohlášena data z KTSP? Je nutné vyžádat informace od provozovatele?
  - Vyžádání informace o zdroji a jeho emisích – o typu spalovacího zdroje, napojení na teplovodní soustavu vytápění, jaké palivo je používáno, apod. - § 17 odst. 1 písm. d) a h)
  - Ověření údajů uvedených v dokladu o KTSP – v ISPOP či u výrobce – oprávnění OZO k provedení KTSP daného zdroje – krajní možností je řízení o přestupku.
  - Možné postupy ověření či doplnění informací předložených provozovatelem zdroje – RÚIAN nebo komunikace se stavebním úřadem.
  - Případně možnost kontroly dle § 17 odst. 2 – vstup do obydlí.

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

- Nápravná opatření
  - Napravení nezákonného stavu.
  - Ukládá se samostatným rozhodnutím vydaným ve správním řízení.
  - Uložení činnost k nápravě nezákonného stavu.
  - Délka lhůty není legislativně stanovena – musí naplňovat přiměřenost lhůt a musí být reálná a co nejkratš.í
- Sankce
  - Provozovat zdroj v rozporu se zákonem OOO je přestupkem.
  - Je možné uložit pokutu až do 20 tisíc Kč (resp. 50 tisíc Kč) – u fyzických osob.
  - U právnických osob a fyz. osob podnikajících až do výše 500 tisíc Kč.
- Zastavení provozu zdroje
  - Pokud není ve stanovené lhůtě provedeno nápravné opatření, může být vydáno správní rozhodnutí o zastavení provozu zdroje.
  - Krajní možnost postupu.

ČASOVÁ POSLOUPNOST JEDNOTLIVÝCH KROKŮ

- Výše uvedené kroky je nutné plánovat tak, aby byl celý postup maximálně efektivní.
- Vhodná je spolupráce s dalšími subjekty.
- Proto byly i ze strany MŽP obce informovány o tomto doporučení.
- Zaměření na lokality s vysokým podílem domácností vytápěných pevnými palivy.
- Vytipovat lokality pro provádění pozorování.
- Je-li to účelnější, je možné vypustit fázi identifikace domácností a plošně vyžadovat informace o stacionárním zdroji.

OSVĚTA V OBLASTI OCHRANY OVZDUŠÍ

- MŽP připravilo brožuru s názvem „Jak správně topit a ušetřit“, která byla distribuována na krajské úřady a dále na jednotlivé obce s rozšířenou působností.
- Současně byla publikovaná i její elektronická verze, která je ke stažení na stránkách MŽP, a je k dispozici i verze pro tisk pro případný dotisk. Zprovozněna je doména www.jakspravnetopit.cz. V současnosti odkazuje na stránky mzp.cz, v budoucnu samostatný web.
- V programu LIFE (www.populair.sk) za spolufinancování MŽP probíhá výchovně-vzdělávací akce VEC VŠB „Smokeman zasahuje“ a zároveň vznikají edukativní videa, materiály – komiksy, brožury, Smokemanovo desatero a bude probíhat školení v oblasti ochrany ovzduší (mj. pro úředníky ORP, OÚ a KÚ).
- Kampaň SFŽP ke kotlíkovým dotacím – TV spot, příprava letáků.

Děkuji za pozornost!